

ప తి భ క్తి

1

‘ఇందులో నా తప్పేముందో ఆలోచించి చెప్పండి. నిష్కారణంగా ఈ అపవాదు కట్టడం నా కెంతమాత్రం ఇష్టం లేదు. మొన్న మా మదలు మటుకు మా మరదలన్నదా లేదా? మా అక్కయ్య గీకు చాతబడి చేస్తున్నదిట, ఏమిటని. మొగుడూ పెళ్లాలమధ్య లక్ష గ్రంథం నడుస్తుందిగాక! అదంతా లోకం సొత్తయిపోయి ఈ విధంగా నన్ను బాధించడ మనేదున్నదే. చాలా శోచనీయమే కాకుండా లబ్ధినయేడవాలిసిన సంగతి నే నంతకన్న నొక్క చెప్పలేను.’

నిజమే! నాకు ఆడవారు భర్తలయందు భయ భక్తులూ, వినయ విధేయతలూ కలిగి దానాను దాసులయి వుంటే చూడాలని వుంటుంది. అంత మాత్రం చేతనే నన్ను పసిపిల్ల బాలాది పర్యంతం వెర్రాసుపతికి పోతున్నవాణ్ణి చూసినట్లు చూడక్కర్లేదు. నాకూ ఈ కాలపు పద్ధతులు నచ్చకపోలేదు. క్రాపింగులు పెట్టుకోండి, మైల గుడ్డలతో

భోజనం చెయ్యండి, శూద్రవాళ్ళతో కలిసి ఒక బంతినే భోజనం లభ్యంకొంది. నే నడగను. ఎలాగో కలికాలం ఈ విధంగా వర్ణించే వుందిట. కాని ఆడవాళ్ళకు స్వచ్ఛ యిచ్చి కులకమనటానికి నా అంతరాత్మను నిలుపునా చీల్చినా ఒప్పుదు. వాళ్ళను ఖైదీలకి ద వుంచి ఒక కాలితో ఒత్తిపట్టక పోతే-అమ్మా! స్త్రీ బుద్ధి ప్రళయాంతకహా అన్నవాడు వెరివాడా !

నా కింత మాత్రం ఆలోచనే పెళ్ళిప్పుడుంటే పెళ్ళి చేసుకోకనే పోదును. కాని నా పెళ్ళి నాకు చాలా చిన్న తనంలోనే అయిపోయింది. ఏం చెయ్యను ? ఆ భగవంతుడు నా కొండు ఇంతకూ దయ ఉంచలేదు. నా భార్యకు ఇతర స్త్రీలందరికీ ఉన్న దుర్గుణాన్ని వున్నై. ఒకటి నవ్వుడం. పురాణాల్లో పతివ్రతలను తీసుకోండి. వాళ్ళెక్కడైనా నవ్వి నట్లు నిదర్శనం వుండేమో చూడండి. యెందుకుంటుంది ? ఆడది నవ్వితే నా కంతా ఇంతా మంటకాదు. చక్కగా, గంభీరంగా వుండలేరూ ? అసలు నవ్వు నాలు గందాల చెరు పని ఉరికే అన్నారా యేమిటి ? రొండో దుర్గుణం - అతిగా మాట్లాడటం. పతివ్రతకు-అనగా సర్వకాల సర్వావస్థల యందు మొగుడిసంగతి విచారించేవానికి - అంత మాట్లాడటానికి అవకాశం యెక్కడుంటుంది ? ఒకళ్ళతో ఒకళ్ళు ఎక్కువగా మాట్లాడుకోటం ఒకటి, మగవాళ్ళతో మాటకు మాట సమాధానం చెప్పటం ఒకటి. ఇటువంటి దుర్గుణాలు సామాన్యంగా ఆడవాళ్ళందరికీ వున్నై. నా దురదృష్టవశాత్తూ

అన్నీ నా భార్యకూ అబ్బినై. ఏ చింతా ఎరగని నా జన్మ కిదో పెద్ద మానోవ్యాధి అయిపోయింది.

ఇవన్నీ బహిరంగంగా చెప్పవలసినవి కావు. కాని ఉన్న సందర్భములూ పూసగుచ్చిపట్టు చెప్పకపోతే నా వల్ల నేరం వున్నదీ లేదీ మీ కెలా తెలుస్తుంది ?

నా పెళ్ళాం అందరాడవాళ్ళల్లే వుండటమే కాకుండా వారు వాళ్ళ మొగుళ్ళను చూస్తున్న దానికన్న నన్ను చాలా చులకనగా చూసేది. నన్నన్నీ అసందర్భమైన ప్రశ్నలు వేసేది. త్వరగా వంట కానీవే అంటే 'మిమ్మల్ని వేనకనించి అలా తరుముతుంటే మీ రాఫీసులో యెన్నళ్ళు పని చెయ్య గలను? ప్రతిరోజూ మీ చేత అలా అపేంచుకోవాలంటే చూడండి ప్రాణం యెలా వుంటుందో' అంటుంది. 'కావాలని ఎన్ని సంవత్సరాలై నా వంటచెయ్యొచ్చుగాని, వంటచెయ్యక తప్పదు, పిధి అనుకుంటూ ఒక్కరోజు కూడా చెయ్యలే మమ్మా' అంటుండే.

"వీమండోయి ! ఇవాళ పొద్దున కూరిలా ఆఫీసుకు పోగానే మీ బావగా రొచ్చాను" [ఈ మేనత్త కొడుకన్న మాట]

"ఊ!"

"వాడున్నాడా?" అన్నారు

"నన్ను నువ్వు 'వాడు' అనవచ్చునా?" నేను.

నా పెళ్ళాం ముక్కుమీద వేలుపెట్టుకుని, "రామ!

రామ! నేను మిమ్మల్ని వాడన్నానుటండీ!"

"వాడున్నాడా అన్నాడంటివే!"

“అవును. ఆయన మాటలే అవి”

“అలా అనగూడదు.”

“వారున్నారా అన్నా రనాలా?”

నా కీ పాటికల్లా చిరాకువచ్చి నోరు మూసుకోమంటాను. నేను సూటాడ లేక తిడుతున్నా నంటుంది. మాటకు మాట చెప్పటం అసహ్యమేకాని ఇంతమాత్రానికే మాట్లాడ లేక పోతామూ? ఇదీ వరస.

పుస్తక పుట్టగానే పరిమళిస్తుందిట కాపరానికి వచ్చిన రోజు లగాయతు దానిబుద్ధి ఎప్పుడూ ఒక్క దిక్కుకే ఈడుస్తుంటే! తల్లో పిన్నులు కావాలి. పొడల్లు కావాలి. మాస పత్రకలు కావాలి. ఒక్కటికూడా యిచ్చానని కల్లోకూడా అనుకోకండి. నా పుస్తకం తెలీకుండా, మొగుడ నై నా విచారించకుండా, నీకు డబ్బు ఖర్చవుతుందని భయం అనటం పతి వ్రత లక్షణమేనా?

దీన్ని ఏమిటి చెయ్యటం అని చాలా దిగులు కలిగింది నాకు. బాగా యోచించిన మీదట నా కొక్కటే ఊపాయం కనపడ్డది. పతిరోజూ దానికి పతివ్రతల కథలు చదివి విసిపించటం మొదలుపెట్టాను. నే నెప్పుడో మహాపతి వ్రతలకథ లని ఒక పుస్తకం కొన్నాను. అది ఇప్పు డక్కర కొచ్చింది. తరవాత రామాయణం చదివాను.

ఒకరోజున నా భార్యకు పెద్ద సందేహం వచ్చింది.

“ఏమండీ సీత మంచి పతివ్రతేనా?”

“అమ్మా! లోకంలో ముగ్గురు పతివ్రతలలో ఒకరే”

“ఎవరవరండి!”

“అహల్యా, ద్రౌపదీ, సీతా-వీరు ముగ్గురూ.”

“అహల్యంటే ఇంద్రుడితో?!”

“అలా అంటే కళ్ళు రెండా పోతే.”

“ద్రౌపది పంచవాండవుల పెళ్ళాంకదా?”

“అబ్బో నీపాతి వత్సానికి వీళ్ళ నెక్కిరించ వచ్చావే! సీతకేం వంక పెట్టావు?”

“అంతా వంకే! అంతకన్న నేనే మంచి పతివ్రతను”

“ఎందువల్ల?”

“ఎందువల్ల కాదో! ముందు సంగతసలు-సీత రాముణ్ణి నువ్వంటుందేం? యేమిరా అని కూడా అన్నది”

ఈ వాదన కేం చెప్పను? అప్పటిమట్టుకు కోప్పడి నోరు మూశాను. మర్నాడు మళ్ళీ ఈ సంగతే యెత్తింది మా ఇంటిది ఆలోచించగా నాకే అంత బాగాలేదు, సీత రాముణ్ణి గౌరవంగా పిలవకపోవటం. తరవాత నేను బాగా తెలిసిన పెద్దమనిషి నడిగా నీ విషయం. ఆయన చెప్పిందంతా అర్థం కాలేదు. కాని ఉన్న సంవర్ధం యించుమించుగా ఇది: సీతా రాముడూ-వాళ్ళూ వాడిన భాష తెలుగు కాదుట అని సంస్కృతం అన్నాడాయన. ఎందువల్లంటే అది దేవభాష కనక భగవంతుడి అవతారాల్లో అదే ఉపయోగించ బడ్డదన్నాడు. తదుపరి సంస్కృత వ్యాకరణం మన తెలుగు వ్యాకరణమల్లెకాక గొంతు పట్టేస్తుందిట. దాని ప్రకారం యెదురగా ఒక్క ముషి వున్నప్పుడు ఆ ముషి దేముడయ్యేది రాజయ్యేది యేదో వచనం మాట తల పెట్టకూడకట. అందుచేత సీత సంస్కృతంలో రాముణ్ణి

యేకవచనంలోనే సంబోధించింది. తెలుగులో తద్దమూచేసిన పెద్దమనుష్యులు ఆ యేకవచనం యేకవచనంగానే ఉంచారట. యిదంతా నా పెళ్ళానికి చెప్పిన మీదట ఎవరినో అడిగి కనుక్కున్నా నన్నది. తనకు కావలసింది యేకవచనమా, నేను కనుక్కోటమా?

అయితే యేం? రాపాడగా రాపాడగా రాళ్ళేనా అరుగుతై. క్రమంగా నా పెళ్ళానికి పాతివ్రత్యాన్ని చూస్తే గౌరవం ప్రారంభించింది. నన్ను పతివ్రత లక్షణాలు, పతివ్రతా మహత్యం వీటిని గురించి అడగటం మొదలుపెట్టింది. చావుకు పెడితే లంఖణాలకు రాకపోతుందా అని, నా బుద్ధికి తోచిన వన్నీ చెప్పాను.

2

అదే మొదలనుకోండి నా కష్టాలకూ, అపఖ్యాతికీ.

పాతివ్రత్యాన్ని గురించి నా అభిప్రాయం నలుసంతైనా మారిందనుకోవద్దు—నే నంత తేలిగ్గా అభిప్రాయాలు మార్చుకునేవాణ్ణి కాను—కాని ఈ పాతివ్రత్యాన్ని శాస్త్రోక్తంగా ఆచరణలో పెట్టాలంటే కొంత ఇబ్బంది కలక్కపోదు.

ఒకరోజు ఉదయం నేను నిద్రలేచి పక్కమీదినించి లేవబోతూండగా నా పెళ్ళాం వచ్చి నన్ను లేచి నుంచోమని పంగి కాళ్ళంటుకుని కళ్ళకద్దుకుంది. ఈ చర్య నాకు వెంటనే అర్థంకాలేదు. భష్పన నాకు సిగ్గు, అనుభూత్యూ కలిగి ఏమి

టీ వేళాణోళం అనబోతుండగా జ్ఞాపకం వచ్చింది ! ఆరోజు కంతటితో పోయింది. ప్రతిరోజూ ఈ విధంగానే చేస్తుందా యేమిటా భగవంతుడా అని భయం వేసింది. కాని మరిచి పోక పోతుందా అనుకున్నాను. మరిచిపోయింది నేను. మర్నాడు మళ్ళీ ఈ ప్రకారమే జరిగింది. ఆ మర్నాడు, ఆ మర్నాడు. ఆపని పోనీ చెయ్యకపోతేయే మందానుని నోటిదాకా వచ్చింది. కాని ఎలా అనను ? నేను చదివిన కథలన్నీ ఇందు కేగా ? ఈ నమస్కారాలు చేయించుకోటం కాకపోయినా నా ప్రాణానికొచ్చింది.

ఒకరోజు జ్ఞాపకం పెట్టుకుని అది లేవకమునుపే లేచి బయటికి వెళ్ళి ఎనిమిదింటి కొచ్చాను. అలా తప్పుతుందా ? నేను కనపడగానే నన్ను నిలవబెట్టి, నా పాదాలు కళ్ళకద్దు కుంది. మర్నాడుకూడా చీకటితోనే లేచిపోయి అది మడి గట్టుకున్న తరవాత వచ్చాను. కాని తప్పలేదు. మళ్ళీ మడి గట్టుకుంటానన్నది. ఆఫీసుకు శలవరోజుగా చూసి ఒంటిగంట కింటికి వచ్చినా తప్పలేదు. ఇల్లు వదిలి దేశంమీద లేచి పోయేవాళ్ళ భార్యలందరూ చెడ్డవాళ్ళని చెప్పలేం !

యింకో మోసంకూడా జరిగింది. తెల్లవారుగట్ట గదిలో నమస్కారాలు చేయించుకుంటే ఎవరికీ తెలీదేమో కాని కొంత పొద్దెక్కిన తరవాత ఆరుబయట చేయించుకున్నారో, లోకమంతా తెలిసిందే! ఓ భార్య ఇతరులుచూసి ఏమను కున్నా లెక్కచెయ్యని పత్తివత ఆయితే అడగక్కర్లేదు.

దీనితోనే నాకు దాన్ని చూస్తే హడలయిపోతే, ఇది చాలక పూర్వం చేసుకునే ఊకులన్నీ మానేసి జుట్టు గోళ్ళ

తోనే దువ్వి కొప్పు పెట్టుకుంది, పెద్ద కుంకంబొట్టు పెట్టింది. నీకాయ చీరలు కాశపోసి కట్టి భీకరాకారం దాల్చింది. రాను రాను! మనిషిలో ఒక్క రవ్వయినా ఆకర్షణలేకుండా పోయింది. కుక్కన పినల్లే వుండవలసిందే కాని వులకటానికీ పులకటానికీ వీలులేదు. అక్కడికి మనసు పట్టలేక ఈ అవతారంలోనే అందంగా వుండకూడదా అంటే, నవ్వి, 'ఎం పిచ్చిండీ మీరు? అందంగా వుండాలంటే ఊకులే చేసుకో రాదా ఏమిటి?' అంది. అంతటితో నా నోరు కట్టు.

కొద్ది కాలమయిన తరవాత నా భార్య, నే నుత్త నమస్కారాలతో శృష్టి పడటం లేదనేకూ, పూజా నమ స్కారాలు ప్రారంభించింది. వుదయం నేను లేవగానే పూలతో తయారు. అవి నా కాళ్ళమీద పూజచెయ్యటం, ఆ పూలు కొప్పులో పెట్టుకోటం.

“పూలన్నీ నాకే పూజచేస్తే దేముడికో!” అన్న నొక్కాడు.

“దేముడికి పూలెందుకు? నేను దేముడి పూజ మానే శాను.”

నా గుండె బద్దలయింది. తన తరాలనించి వస్తున్న దేముడిపూజ యిప్పుడు మానేస్తే నెత్తి అడుస్తుంది!

“ఎందుకు మానేశావు?” అన్నాను గడమాయించి.

అది మహా వినయంతో “క్షమించండి, నాకా దేము డితో పనిలేదు. నా కా రాతిలింగాల్లో, ఇత్తడి బొమ్మల్లో నమ్మకం పోయింది జ్యోతిల్లే మీరు సాక్షాత్తు నా కళ్ళ క్కనపడుతుంటే—”

పతిభక్తి

“నివేదనైనా చేస్తున్నావా?”

“లేదు”

నాకు తక్షణం ఎక్కడికైనా పోయి ఎక్కెక్కో ఏడనా
లనిపించింది.

దాన్ని కోప్పడి యేమీ లాభంలేదు ఇప్పుడి ధోరణి
మారి వెనకటి తోవలోపడితే నన్ను గడ్డిపరకకింద చూడదు.
నేను సన్మసించి పలసినవాణ్ణి. దేవతార్చన చూసినప్పుడల్లా
గుండె బద్దలవుతున్నది. ఎంతకాలం దేము డీ అకార్యం
వోరుస్తాడు ? దానికేం ? దాని పాతివ్రత్యం దాన్ని రక్షి
స్తుంది. దెబ్బపడేది నా నెత్తిన

ఈ దుస్థితిలో ఒకనాడు నా భార్య నాతో, అమృత
మంటి మాట ఒకటి అన్నది.

“యేమండీ, ఇట్లో పూజా వనస్కారాలు లేక
పోవటం నాకు బాగాలేదు”

“అద్భుతమైన మాట అన్నావు. నీ బుద్ధి కింతమంచి
అలోచన ఈ మధ్య ఎన్నడూ వచ్చినట్టు నాకు గుర్తులేదు !
దేవతార్చనకు మామూలు ప్రకారం పూజా విధానాలు
చెయ్యి.”

అది నాకు వళ్ళు ముడతలు తల అడ్డగా తిప్పి “అది
కాదు, ప్రతిగోజూ మీకే పూజ చేస్తాను” అన్నది

నా వెంటుకలు ఒక్కసారి నిక్కపోడుచుకున్నా.
భయంతో శరీరం యావత్తు కంపర మెత్తింది. ఎలా వద్ద
నను ?

నా చేత స్నానం చేయించింది. మా అత్తవారిచ్చిన

బరంపురం పట్టు తాపితాలు తడిపి ఎంజేసి, అవి నా చేత కట్టించింది. ఒక పీటమీద పసుపురాచి ముగ్గుపెట్టి దానిమీద కూర్చోమంది. పట్టుబట్టలు చెడిపోవాలంటే వెధవ పట్టుబట్టలు పోతేపోయినయ్యింది. కూర్చున్నాను. నెత్తినిండా పూలు అక్షింతలూ వేసింది. నీరు చిలకరించింది. బట్టలన్నీ ధ్వంసమయినాయి, నేను సగంపైగా చచ్చిఉన్నాను.

ఈ సమయంలో 'దొడ్డమ్మా' అంటూ వచ్చాడు పడిపోయినట్టు మా మరదలి కొడుకు నాపాలిటి యమకింకరు డల్లే !

ఇంకా ఈ విధంగా జరుగుతునే వుంది. కాని నేను తగిన మనోబలం తెచ్చుకుని త్వరలో ఇది అంతమయ్యేట్టు చేస్తాను. నన్ను కుక్కను చూసినట్లు చూస్తే చూసింది, నా భార్య మళ్ళీ నా దగ్గిరికి వాలుజడేసుకుని, చక్కని చీర కట్టుకుని, మొహం సబ్బువాసనా, ఫేసు పొడరువాసనా కొట్టుతూ వస్తుందాలని అనుకున్నప్పుడల్లా గుండె నీరవుతున్నది.

